

PELTOTIE

Tie kulkee linnanpihan portilta Ehnriediin. Puistikon vanhat lehmukset seuraavat sitä katseellaan muurin yli niin pääsiäisen aikoihin, jolloin se hohtelee kirkkaana orastavien kylvösten ja kevääseen heräävien niittyjen välissä, kuin joulun tienoillakin, jolloin se katoaa läheisen kukkulan taakse lumivaippaan peittyneenä. Pientareelle pystytetyn ristiinnaulitun kuvan kohdalta tie kääntyy metsää kohti. Metsänreunalla se tervehtii kookasta tammea, jonka alla on karkeatekoinen penkki.

Aika ajoin penkille laskettiin yksi ja toinenkin suurten ajattelijain kirjoitus, jota avuton nuoruus yritti tulkita. Jos arvoitukset kietoituivat toisiinsa eikä ratkaisua löytynyt, peltotie toi avun. Se näet johdattaa jalkamiehen kaarteista polkua tyynesti halki karun ja avaran maan.

Ajatus palaa toisinaan yhä uudelleen samoihin kirjoituksiin tai omiin yrityksiin tuolla polulla, jonka peltotie piirtää halki vainioiden. Polku ohjaa ajattelijaa yhtä lailla kuin aamuvaihaisella niittämään käyvän maamiehen askelta.

Vuosien saatossa tienvarren tammi vie yhä useammin mukanaan muistoihin, lapsuuden leikkeihin ja ensimmäisiin valintoihin. Kun aikoinaan metsän keskellä kaatui tammi kirveen iskusta, isä haki heti hänelle kuuluvat puupinot metsikköjen ja aurinkoisten metsäaukeiden takaa työpaajansa. Siellä hän ahkeroi mietteissään tauoilla työstään tornikellon ja kirkonkellojen parissa, joilla kummallakin on oma suhteensa aikaan ja ajallisuuteen.

Pikkupojat puolestaan vuolivat tammen kaarnasta laivoja, jotka uivat tuhdoin ja peräsimin varustettuina Mettenbachin purossa tai koulun suihkukaivossa. Leikeissä maailmanmatkaajat saavuttivat vielä helposti päämääränsä ja palasivat jälleen kotirannoille. Tuollaisten matkojen haaveellisuus kätkeytyi nyt jo himmenneeseen hohteeseen, joka verhosi kaikkia asioita. Matkojen valtakuntaa rajasivat äidin kädet ja silmät. Oli kuin hänen sanaton huolenpitonsa olisi suojannut kaikkea olevaa. Nuo leikkimatkat eivät tienneet vielä mitään vaelluksista, joilla kaikki rannat jäävät taakse. Sittemmin tammipuun lujuus ja tuoksu alkoivat puhua kuuluvammin siitä vitkaudesta ja sitkeydestä, jolla puu kasvaa. Tammi itse sanoi, että vain sellaisessa kasvussa luodaan pohja sille mikä kestää ja tuottaa hedelmää, että kasvaminen on taivaanlaen avaamista itselleen ja juurtumista mullan mustuuteen; että kaikki aito menestyy vain silloin, kun ihminen on tasavertaisesti molempia: valmis korkeimman taivaan vaatimuksiin ja kantavan maan hellään huolenpitoon.

Tammi sanoo sen vieläkin peltotielle, joka ohittaa sen kulustaan varmana. Tie kokoaa yhteen kaiken olevan ympärillään ja antaa jokaiselle kulkijalle osansa. Samat vainiot ja niittyrinteet saattelevat peltotietä vuodenaikojen mukaan läheten ja loitoten. Kun Alppien huiput metsien yllä vajoavat iltahämärään, kun kiuru kohoo kesäaamuun siellä missä peltotie kipuaa vuorijonon yli, kun itätuuli puhalttaa äidin kotikylän suunnalta, kun puunhakkaaja raahaa risukimppuaan yön tullen kotia kohti, kun elonkorjuukärryt keikkuvat polkua kotiin päin, kun lapset poimivat niitynreunasta kevään ensimmäiset esikot, kun usva työntää

päiväkausien ajan seudulle synkkyyttään ja raskauttaan, peltotien lempeä puhuttelu säilyy aina ja kaikkialla samana:

Yksinkertainen vaalii suuren ja pysyvän arvoitusta. Se poikkeaa ihmisten luo äkkiä ja yllättäen ja tarvitsee kuitenkin pitkän kypsytysajan. Siunauksensa se kätkee aina samana pysyvän huomaamattomuuteen. Kaikkien peltotien ympärillä kasvaneiden olioiden kirjo lahjoittaa runsain mitoin maailmaa. Niiden lausumattomassa kielessä on Jumala vasta Jumala, kuten sanoo Eckerhardt, lukemisen ja elämisen mestari.

Mutta peltotien lempeä puhuttelu lohduttaa vain niin kauan kun on ihmisiä, jotka tien ilmapiirissä syntyneinä voivat sen kuulla. He ovat kuuliaisista syntyneitä, mutta eivät vehkeilijöiden käskyläisiä. Ihminen yrittää turhaan luoda suunnitelmillaan maapallolle järjestystä, jollei hän ole valmis kuuntelemaan peltotien lempeää puhuttelua. On olemassa vaara, että tämän ajan ihmiset jäävät kuuroiksi sen kielelle. Heidän korviinsa kantautuu enää vain koneiden ääni, jota he pitävät melkein Jumalan äänenä. Ihminen on vailla päämäärää ja tietä. Harhailevalle yksinkertainen on yksitoikkoista. Yksitoikkoisuus kyllästyttää. Ikävystyneet näkevät enää vain yhdenmukaisuutta. Yksinkertainen on paennut. Sen hiljainen voima on ehtynyt.

Tosin on niin, että niiden joukko, jotka vielä kokevat yksinkertaisen itse hankituksi omaisuudekseen, pienenee koko ajan. Mutta ne harvat tulevat olemaan niitä, jotka säilyvät. Kerran vielä he voittavat peltotien herkän voiman avulla ydinenergian valtaisan mahdin, energian, jonka ihminen on laskutaidollaan tehnyt kahleeksi omalle toiminnalleen.

Peltotien lempeä puhuttelu herättää mielenlaadun, joka rakastaa vapautta ja joka otollisen ajan tullen yltää murheenkin yli viimeiseen hilpeuteen. Hilpeys vastustaa sellaisen työnteon mielettömyyttä, joka on vain itseään ja turhuutta varten.

Peltotien vuodenaikojen mukaan vaihtelevassa ilmapiirissä elää tietävä hilpeys, jossa on usein alakuloinen vivahde. Tällainen hilpeä tietämys on "kaikkein hyödyttömintä". Jolla ei sitä ole, ei voi sitä saada. Ne, joilla se on, ovat saaneet sen peltotieltä. Sen polulla kohtaavat toisensa lumimyrsky ja elonkorjuupäivä, kevään verevä kiihko ja syksyn rauhaisa kuolema, siellä katsovat toisiaan nuoruuden leikkimieli ja vanhuuden viisaus. Ja kaikki tuo soi hilpeyttä yhdessä ainoassa sopusoinnussa, jonka kaikua peltotie kantaa vaiteliaana mukanaan.

Tietävä hilpeys on portti ikuisuuteen. Sen ovi kääntyy saranoilla, jotka muuan taitava seppä kerran takoi olemassaolon arvoituksesta.

Ehnriedistä tie kaartuu takaisin kohti linnanpihan porttia. Sen kapea nauha kulkee viimeisen mäen yli ja alavan notkon poikki aina kaupunginmuurille saakka. Se loistaa himmeänä tähtien valossa. Linnan takana kohoaa Pyhän Martin kirkon torni. Hitaasti, miltei empien, häipyvät yöhön kellon yksitoista lyöntiä. Vanha kello, jonka köysissä poikien kädet niin usein ovat hiertyneet, vapisee tuntivasaran iskuista, vasaran, jonka synkänhilpeää ilmettä kukaan ei koskaan unohda.

Viimeisen lyönnin myötä hiljaisuus muuttuu yhä hiljaisemmaksi. Se ulottuu aina niihin saakka, jotka uhrattiin ennen aikojaan kahdessa maailmansodassa. Yksinkertainen on nyt vieläkin yksinkertaisempaa. Aina samana pysyvä oudoksuttaa ja vapauttaa. Peltotien lempeä puhuttelu kuuluu nyt selvänä ja kirkkaana. Puhuuko sielu? Puhuuko maailma? Puhuuko Jumala?

Kaikki puhuu saman luopumisesta. Luopuminen ei ota. Luopuminen antaa. Se antaa ehtymätöntä voimaa, joka on kaikessa yksinkertaisessa. Lempeä puhuttelu luo kotoisuutta, joka liittyy mukaan pitkään perinteeseen.

*Suomentanut Hanna Nurmi
Valokuvat Aki Huhtinen*